

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 7, 2021

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:332](#) 02-03-2021

Aanvraag herziening gegrond, nu het proces-verbaal dat inhield dat vader van de verdachte zijn klacht had ingetrokken, abusievelijk niet in het dossier zat.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:243](#) 02-03-2021

Is uitspraak hof nietig, nu de overlegde pleitnota van raadsman zich niet bij de stukken bevindt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:321](#) 02-03-2021

Kwalificatie-uitsluitingsgrond ten aanzien van uit eigen misdrijf verkregen voorwerpen? Eenvoudig witwassen specialis als bedoeld in artikel 55 lid 2 Sr van witwassen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:336](#) 02-03-2021

Is tbs opgelegd ter zake van misdrijven die gericht zijn tegen en gevaar veroorzaken voor onaantastbaarheid van lichaam van één of meer personen als bedoeld in artikel 38e lid 1 Sr en artikel 359 lid 7 Sv (geweldsmisdrijf)?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:316](#) 02-03-2021

Is de betrokkene terecht niet-ontvankelijk verklaard in hoger beroep in ontnemingsprocedure?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:315](#) 02-03-2021

Had hof gemotiveerd moeten beslissen op ter terechtzitting in hoger beroep afgelegde verklaring van verdachte met betrekking tot het door hem voor verstrijken van beroepstermijn naar arrondissementsparket verzonden 'bezwaarschrift'?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:331](#) 02-03-2021

Is hoger beroep ingesteld door middel van schriftelijke bijzondere volmacht als bedoeld in artikel 450 lid 3 Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:250](#) 02-03-2021

Is sprake van rechtstreekse schade als benadeelde partij ten gevolge van het bewezen verklaarde handelen van verdachte afstand heeft gedaan van door politie in beslag genomen aan haar toebehorende kledingstukken?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:260](#) 02-03-2021

Kon hof bij strafoplegging rekening houden met onjuiste belastingaangiften die niet

aan verdachte ten laste zijn gelegd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:261](#) 02-03-2021

Kan verdachte aangemerkt worden als ‘degene die opzettelijk een bij de belastingwet voorziene aangifte onjuist doet’?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:330](#) 02-03-2021

Afwijzing aanhoudingsverzoek gemachtigde raadsman, die aangeeft dat hij niet weet waarom verdachte niet is verschenen en dat verdachte bij de behandeling aanwezig wil zijn.

Annotatie

[Tbs: misdrijf gericht tegen leven of gevaar voor onaantastbaarheid lichaam?](#)

[Commentaar bij HR 2 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:336.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Bewezenverklaring gewoontewitwassen via uitzendbureau. Commentaar bij](#)

[HR 2 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:321.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Tbs: misdrijf gericht tegen leven of gevaar voor onaantastbaarheid lichaam? Commentaar bij HR 2 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:336.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie bedreiging en belaging is bewezen verklaard, over het oordeel van het hof dat de maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege wordt opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen als bedoeld in artikel 38e lid 1 Sr en artikel 359 lid 7 Sv.

Het hof heeft gelast dat de verdachte ter beschikking zal worden gesteld met bevel tot verpleging van overheidswege. Met betrekking tot de maatregel van terbeschikkingstelling heeft het hof, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, overwogen dat bedreiging en belaging niet zonder meer zijn aan te merken als geweldsmisdrijven als bedoeld in artikel 38e Sr, zodat tbs met dwangverpleging in beginsel de maximale duur van vier jaren niet te boven kan gaan. Echter, onder omstandigheden kan ook bij bewezenverklaring van artikel 285 en/of 285b Sr een ongemaximeerde tbs worden opgelegd.

De Hoge Raad is in ECLI:NL:HR:2013:BY8434 op deze vraag ingegaan. Of sprake is van een geweldsmisdrijf kan worden afgeleid uit de – al dan niet in onderling verband en samenhang gelezen – overige inhoud van de einduitspraak van de opleggingsrechter, zoals de bewezenverklaring, de bewijsmiddelen, de kwalificatie, de motivering van de weerlegging van de gevoerde verweren en de motivering van de opgelegde sanctie(s). Specifiek met betrekking tot bedreiging overweegt de Hoge Raad:

‘Daarbij zal hij onder meer kunnen betrekken of de bedreiging werd voorafgegaan, vergezeld of gevolgd door niet-verbaal agressief gedrag ten opzichte van de bedreigde dan wel op enigerlei (andere) wijze werd ondersteund, alsmede of destijds aannemelijk was dat de bedreiging zou worden uitgevoerd.’

Verdachte heeft bij de politie verklaard dat hij de doodsb bedreigingen zal uitvoeren als hij

vrijkomt. Nadien heeft hij, zowel tijdens de behandeling van de zaak in eerste aanleg als tijdens de behandeling in hoger beroep verschillende uitspraken gedaan waaruit volgt dat hij daadwerkelijk van plan is om de doodsb bedreigingen ten uitvoer te brengen. Gelet op de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan, de wijze waarop de verdachte zich (over de feiten) uitlaat, de vaststelling met betrekking tot het gedrag van de verdachte, en de reële mogelijkheid dat de verdachte de daad bij het woord zal voegen, in onderling verband en samenhang bezien, is het hof van oordeel dat de bewezen verklaarde feiten gericht zijn tegen of gevaar veroorzaken voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen, zodat sprake is van geweldsmisdrijven in de zin van artikel 38e Sr. De totale duur van de maatregel kan daarom een periode van vier jaren te boven gaan.

Het hof acht het daarnaast noodzakelijk dat de tbs met dwangverpleging niet aan enige tijdsduur wordt beperkt, gelet op het volgende. Uit de over de verdachte opgestelde rapportages, zijn persoonlijkheidsproblematiek, de houding van en de uitlatingen door de verdachte en de omstandigheid dat aan de verdachte eerder de tbs-maatregel met dwangverpleging is opgelegd vanwege belaging en bedreiging van aangeefster, acht het hof het recidivegevaar groot.

Het hof acht het daarnaast niet verantwoord dat de verdachte – zonder dat het recidivegevaar in belangrijke mate is weggenomen – terugkeert in de maatschappij. Het verkleinen van de herhalingskans en het realiseren van hulpverlening is naar het oordeel van het hof alleen mogelijk binnen een zeer strikt juridisch kader waarbij verdachte voor zijn problematiek wordt behandeld. Het hof is – evenals de rechtbank – van oordeel dat de beveiliging van de samenleving, en in het bijzonder van aangeefster dient te prevaleren boven de andere doelstelling van de tbs maatregel, te weten het door middel van behandeling weer kunnen terugkeren in de maatschappij. Beveiliging van de maatschappij dient in dit geval leidend te zijn. De verdachte heeft, door in deze zaak te weigeren medewerking te verlenen aan onderzoek van gedragsdeskundigen, iedere opening naar een onderzoek naar alternatieve, minder vergaande modaliteiten van beteugeling van het herhalingsgevaar onmogelijk gemaakt.

Gelet op de ernst van de persoonlijkheidsstoornis, het recidivegevaar, de ernst van de door verdachte gepleegde feiten en de houding van de verdachte ten opzichte van de bewezen verklaarde feiten, ziet het hof geen mogelijkheid voor een ander minder vergaand behandeltraject.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 37a lid 1 Sr, zoals dat luidde ten tijde van de bewezen verklaarde feiten, artikel 38e lid 1 Sr en artikel 359 lid 7 Sv voor de beoordeling van de klacht van belang zijn en haalt deze aan.

De Hoge Raad overweegt dat ingeval aan de verdachte de maatregel van terbeschikkingstelling is opgelegd, de rechter – bij voorkeur in de bewoordingen van artikel 359 lid 7 Sv – in zijn motivering van de maatregel tot uitdrukking dient te brengen of deze is opgelegd ter zake van een geweldsmisdrijf, dus als een misdrijf dat was gericht tegen of gevaar heeft veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen. Dat is vooral van belang indien het misdrijf ter zake waarvan de terbeschikkingstelling is opgelegd niet zonder meer kan worden gekarakteriseerd als zo'n geweldsmisdrijf, bijvoorbeeld in geval van bedreiging (art. 285 Sr) of belaging (art. 285b Sr), ter zake waarvan op grond van artikel 37a lid 1 onder 1° Sr de onderhavige maatregel kan worden opgelegd (vgl. ECLI:NL:HR:2018:443, r.o. 3.4). In dergelijke gevallen zal de rechter zich een oordeel dienen te vormen of, gelet op alle feiten en omstandigheden, het bewezen verklaarde feit een dergelijk 'geweldsmisdrijf' oplevert. Daarbij zal hij niet alleen kunnen betrekken of het misdrijf – in deze zaak: de bedreiging en belaging – werd voorafgegaan, vergezeld of gevolgd door niet-verbaal agressief gedrag ten opzichte van de bedreigde dan wel op enigerlei (andere) wijze werd ondersteund, maar ook of aannemelijk is dat de bedreiging zou worden uitgevoerd (vgl. ECLI:NL:HR:2020:1316, r.o. 3.5 voor de vergelijkbare situatie van oplegging van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen als bedoeld in art. 77s Sr).

De Hoge Raad overweegt dat het hof vastgesteld heeft dat de bewezen verklaarde bedreigingen – waaronder de bedreigingen die onderdeel waren van de bewezen verklaarde belaging – onder meer inhielden dat de verdachte slachtoffers van het leven zou beroven, nadat hij zou vrijkomen. Het hof heeft geoordeeld dat 'de reële mogelijkheid' bestond dat de verdachte uitvoering zou geven aan de bedreigingen. Bij dat oordeel heeft het hof onder meer betrokken dat de verdachte bij de politie heeft verklaard dat hij de doodsbetreigingen zal uitvoeren als hij vrijkomt en dat de verdachte ook nadien tijdens de behandeling van zijn strafzaak in eerste aanleg en hoger beroep uitspraken heeft gedaan waaruit volgt dat hij daadwerkelijk van plan is om de doodsbetreigingen ten uitvoer te brengen. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat de maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidsweg wordt opgelegd ter zake van misdrijven die gericht zijn tegen of gevaar veroorzaken voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen, gelet hierop en hetgeen is vooropgesteld, geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting en ook niet onbegrijpelijk is.

ANNOTATIE

**Bewezenverklaring gewoontewitwassen via uitzendbureau.
Commentaar bij HR 2 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:321.*****mr. J.H.J. Verbaan***

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie medeplegen gewoontewitwassen is bewezen verklaard, over het oordeel van het hof dat het bewezen verklaarde (medeplegen van een gewoonte maken van) 'witwassen' oplevert.

Het hof heeft over het 'witwassen' overwogen dat door de werkwijze de firma's [G], [I], [J], [H], [M], [L] en [O] in de jaren 2006 tot en met 2009 in totaal een omzet hebben behaald van € 5.104.716. Dit geldbedrag is gedurende de ten laste gelegde periode contant opgenomen door onder andere medeverdachte [1], betrokkene [1] en [2] van de rekeningen ten name van [F], [O], [J] en [Q], alle gevestigd in Kleve, dan wel door inleners van personeel contant betaald. Deze contanten zijn – na aftrek van kosten, waaronder loon – afgegeven aan medeverdachte [2] en verdachte. Betrokkene [2], de medeverdachte, verdachte, de andere medeverdachte en betrokkene [1] hebben de geldbedragen eerst verworven en vervolgens voorhanden gehad. Met name betrokkene [2] en medeverdachte hebben deze gelden overgedragen aan betrokkene [1], die de gelden op zijn beurt weer aan de andere medeverdachte en verdachte overhandigde. Door het contant opnemen is van giraal geld chartaal geld gemaakt en is sprake van de witwashandeling omzetten. Door het verwerven, voorhanden hebben, omzetten en overdragen van de totale omzet, zijn de gelden aan het zicht van in ieder geval de fiscus onttrokken, waardoor deze gelden zijn witgewassen. Nu deze witwashandelingen over een lange periode – de jaren 2006 tot en met 2009 – hebben plaatsgevonden, is het hof van oordeel dat verdachte en zijn medeverdachten van het witwassen een gewoonte hebben gemaakt, terwijl zij wisten dat de gelden afkomstig waren van misdrijven.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 420bis Sr, artikel 420ter Sr en artikel 420quater Sr van belang zijn en haalt genoemde bepalingen aan. De Hoge Raad overweegt dat artikel 420bis Sr en artikel 420quater Sr de strafbaarstelling van gewoon (schuld)witwassen betreffen. De Hoge Raad heeft in ECLI:NL:HR:2016:2842 over de delictsgedragingen 'verwerven' en 'voorhanden hebben', zoals opgenomen in artikel 420bis lid 1 onder b Sr en artikel 420quater lid 1 onder b

Sr, het volgende weergegeven:

‘Ten aanzien van het verwerven of voorhanden hebben van voorwerpen die “onmiddellijk” uit “eigen” misdrijf afkomstig zijn, geldt dat die gedragingen niet zonder meer als gewoon (schuld)witwassen kunnen worden gekwalificeerd. Wanneer het gaat om gewoon (schuld)witwassen bestaande in het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, moet uit de motivering van de uitspraak kunnen worden afgeleid dat de gedragingen van de verdachte ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp.

Deze rechtspraak over de kwalificeerbaarheid van gewoon (schuld)witwassen houdt in dat indien vaststaat dat het enkele verwerven of voorhanden hebben door de verdachte van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door hemzelf begaan misdrijf, niet kan hebben bijgedragen aan het verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat voorwerp, die gedraging niet als (schuld)witwassen kan worden gekwalificeerd. Daarmee wordt mede beoogd te voorkomen dat een verdachte die een bepaald misdrijf heeft begaan en die de door dat misdrijf verkregen voorwerpen verwerft of onder zich heeft en dus voorhanden heeft, zich automatisch ook schuldig maakt aan het gewoon (schuld)witwassen van die voorwerpen, een misdrijf waarop een gevangenisstraf van zes jaren respectievelijk twee jaren is gesteld. Bovendien wordt aldus bevorderd dat in zo een geval het door de verdachte begane (grond)misdrijf, dat in de regel nader is omschreven in een van specifieke bestanddelen voorziene strafbepaling, in de vervolging centraal staat.’

Over de toepasselijkheid van deze regels met betrekking tot de kwalificeerbaarheid van gewoon (schuld)witwassen op gevallen waarin de – in artikel 420bis lid 1 onder b Sr en artikel 420quater lid 1 onder b Sr ook opgenomen – delictsgedragingen ‘overdragen’, ‘gebruik maken’ en ‘omzetten’ zijn bewezen verklaard, heeft de Hoge Raad in ECLI:NL:HR:2014:2913 overwogen:

‘Deze regels zien uitsluitend op gevallen waarin slechts het verwerven en/of voorhanden hebben van onmiddellijk door eigen misdrijf verkregen voorwerpen is bewezenverklaard. Zij hebben in beginsel geen betrekking op een geval als het onderhavige waarin is bewezenverklaard het “overdragen” en het “omzetten” – een en ander in de betekenis die ingevolge art. 420bis, eerste lid sub b, Sr aan die begrippen toekomt – van zulke voorwerpen, en evenmin op het daarin voorkomende begrip “gebruik maken”.

In het vorenstaande wordt gesproken over “in beginsel”, omdat niet valt uit te sluiten dat anders moet worden geoordeeld in het bijzondere geval dat zulk “overdragen”, “gebruik

maken” of “omzetten” van door eigen misdrijf verkregen voorwerpen plaatsvindt onder omstandigheden die niet wezenlijk verschillen van gevallen waarin een verdachte die een bepaald misdrijf heeft begaan en die daarmee de door dat misdrijf verkregen voorwerpen verwerft of voorhanden heeft, zich automatisch ook schuldig zou maken aan het witwassen van die voorwerpen. Voorkomen moet immers worden dat de hiervoor (...) weergegeven regels worden omzeild enkel door het tenlasteleggen en/of bewezenverklaren van een andere delictsgedraging dan “verwerven” of “voorhanden hebben”. In zo een bijzonder geval geldt eveneens dat, wil het handelen kunnen worden aangemerkt als “witwassen”, sprake dient te zijn van een gedraging die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van die voorwerpen gericht karakter heeft in de hierboven (...) omschreven zin.’

De vaststellingen van het hof houden, kort gezegd, in dat verdachte samen met een medeverdachte leiding gaf aan drie in Nederland gevestigde en door katvangers bestuurd uitzendbureaus die zonder de in Duitsland vereiste vergunning Poolse en Hongaarse werklieden uitleenden aan onder meer Duitse bouwbedrijven. Die bedrijven werden in de valse veronderstelling gebracht dat zij zaken deden met Duitse of Poolse uitzendbureaus, onder meer door hun telefonische oproepen vanuit Duitsland naar die Nederlandse uitzendbureaus door te schakelen en hen onder een buitenlandse naam te woord te staan. De door die buitenlandse uitzendbureaus behaalde omzet werd door medeverdachten contant van bankrekeningen in Kleve opgenomen en daarmee werd giraal geld in chartaal geld omgezet. Die contanten evenals de door inleners van personeel ook wel contant betaalde geldbedragen zijn – na aftrek van kosten, waaronder loon – overgedragen aan een andere medeverdachte die de gelden naar Nederland vervoerde en deze aan de verdachte gaf. Hierdoor zijn de gelden aan het zicht van de fiscus onttrokken en hebben afdrachten aan de Duitse fiscale of sociale autoriteiten met betrekking tot het in Duitsland werkzame personeel niet plaatsgevonden.

De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat dit feit kan worden gekwalificeerd als (medeplegen van een gewoonte maken van) ‘witwassen’, gelet op hetgeen is vooropgesteld en in aanmerking genomen wat het hof over de toedracht van het onder 2 bewezen verklaarde heeft vastgesteld, geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook toereikend gemotiveerd.

Voor zover de klacht verder klaagt over de kwalificatie ‘witwassen’ omdat eenvoudig witwassen uit artikel 420bis lid 1 Sr een bijzondere strafbepaling in de zin van artikel 55 lid 2 Sr zou vormen ten opzichte van witwassen uit artikel 420bis lid 1 Sr, verdient opmerking dat op 1 januari 2017 de Wet aanpassing witwaswetgeving, *Stb.* 2016, 313 in werking is getreden. Met deze wet zijn de delicten ‘eenvoudig witwassen’ (art. 420bis lid 1 Sr) en ‘eenvoudig schuldwitwassen’ (art. 420quater lid 1 Sr) ingevoerd. De Hoge Raad haalt genoemde artikelen

aan en overweegt dat in ECLI:NL:HR:2016:2842 is overwogen dat artikel 42obis lid 1 Sr en artikel 42oquater lid 1 Sr de bestaande witwasbepalingen in die zin aanvullen dat het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, ook kan worden bestraft als vorm van witwassen, zonder de vaststelling van gedragingen van de verdachte die (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp. Alsdan moet het bewezen verklaarde verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, worden gekwalificeerd als eenvoudig (schuld)witwassen, als bedoeld in artikel 42obis lid 1 Sr of artikel 42oquater lid 1 Sr. Is er, bij dezelfde bewezenverklaring, naar het oordeel van de rechter wel sprake van een gedraging die meer omvat dan het enkele verwerven of voorhanden hebben en die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat onmiddellijk door eigen misdrijf verkregen voorwerp gericht karakter heeft, dan kan het bewezen verklaarde worden gekwalificeerd als – gewoon – (schuld)witwassen als bedoeld in artikel 42obis Sr of artikel 42oquater Sr.

De Hoge Raad overweegt dat uit deze rechtspraak volgt dat de kwalificatie door de rechter van het bewezen verklaarde verwerven of voorhanden hebben van een onmiddellijk door eigen misdrijf verkregen voorwerp als ‘(schuld)witwassen’ dan wel ‘eenvoudig (schuld)witwassen’ uitsluitend bepaald wordt door het antwoord op de vraag of sprake is geweest van een gedraging die meer omvat dan het enkele verwerven of voorhanden hebben van het voorwerp en die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst daarvan gericht karakter heeft. Dat betekent dat, anders dan de klacht betoogt, zich hier niet het in artikel 55 lid 2 Sr bedoelde geval voor kan doen waarin voor een feit dat in een algemene strafbepaling valt een bijzondere strafbepaling bestaat.

RECHTSPRAAK

Afwijzing aanhoudingsverzoek gemachtigde raadsman, die aangeeft dat hij niet weet waarom verdachte niet is verschenen en dat verdachte bij de behandeling aanwezig wil zijn.

Afwijzing aanhoudingsverzoek gemachtigde raadsman, die aangeeft dat hij niet weet waarom verdachte niet is verschenen en dat verdachte bij de behandeling aanwezig wil zijn.

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

In het geval waarin de raadsman op de terechtzitting aangeeft dat hij niet weet waarom de verdachte niet is verschenen en dat hij het mogelijk acht dat de verdachte geen weet heeft van de zitting, en om die reden een aanhoudingsverzoek doet met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging, is voor de beoordeling van zo'n verzoek – naast wat daarover is overwogen in onder meer HR 12 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1737 – het volgende van belang.

De aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde omstandigheid dat de verdachte (mogelijk) geen weet heeft van de zitting, kan zonder meer als 'niet aannemelijk' worden beoordeeld indien de dagvaarding of oproeping voor de terechtzitting in persoon is betekend. Dan kan de rechter het verzoek reeds op deze grond afwijzen.

Indien de dagvaarding of de oproeping weliswaar niet in persoon is uitgereikt, maar wel oprechtsgeldige wijze – dat wil zeggen: in overeenstemming met de ter zake geldende wettelijke voorschriften (art. 36a-36n Sv) alsmede de in de rechtspraak van de Hoge Raad tot uitdrukking gebrachte regels (vgl. in het bijzonder HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163) – is betekend, kan de rechter dat verzoek niet op die enkele grond afwijzen. Uit zo'n betekening volgt immers niet zonder meer dat de verdachte op de hoogte is van de zitting. In dat geval is een afwijzing van het verzoek tot aanhouding op de grond dat de

aan dat verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is, alleen mogelijk indien op basis van andere omstandigheden kan worden vastgesteld dat de verdachte daadwerkelijk weet heeft van de zitting.

Indien niet kan worden vastgesteld dat de verdachte daadwerkelijk weet heeft van de zitting, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid op de terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing (vgl. HR 7 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1158).

Bij die belangenafweging kan betekenis toekomen aan de omstandigheid dat de dagvaarding of de oproeping voor de terechtzitting in hoger beroep op rechtsgeldige wijze, zij het niet in persoon, is betekend. Zoals tot uitdrukking is gebracht in HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, r.o. 3.36-3.37, mag dan immers van de verdachte die hoger beroep instelt en prijs stelt op berechting op tegenspraak, worden verwacht dat hij de in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen neemt om te voorkomen dat de appeldagvaarding hem niet bereikt of de inhoud daarvan hem niet bekend wordt. Tot die maatregelen kan in elk geval worden gerekend dat de verdachte zich bereikbaar houdt voor zijn raadsman – die uit eigen hoofde een afschrift van de appeldagvaarding ontvangt indien hij zich in hoger beroep heeft gesteld – opdat de verdachte in voorkomende gevallen (ook) langs die weg van het tijdstip van behandeling van zijn zaak op de hoogte komt. Het kennelijk niet treffen door de verdachte van dergelijke in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen kan de rechter in hoger beroep – naast andere factoren die daarvoor van belang kunnen zijn, zoals het procesverloop en het gewicht van de zaak – in de vereiste belangenafweging betrekken (vgl. HR 9 juli 2019, ECLI:NL:HR:2019:1142).

Het hof heeft het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting omdat de verdachte mogelijk geen weet heeft van de zitting, afgewezen op de grond dat de verdachte ter terechtzitting aanwezig had kunnen zijn en geen stukken zijn ingediend waaruit zou blijken dat hij niet aanwezig zou kunnen zijn. Nu het hof niet heeft vastgesteld dat de oproeping in hoger beroep aan de verdachte in persoon is uitgereikt of dat de verdachte anderszins op de hoogte is geraakt van de datum van de zitting, had het hof de onder 2.3.4 en 2.3.5 bedoelde afweging moeten maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting

betrokken belangen. Het hof heeft er echter geen blijk van gegeven die afweging te hebben gemaakt. Het hof heeft daarom de afwijzing van het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:330

Zaaknummer: 19/03390

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 279 Sv en 281 Sv

RECHTSPRAAK

Kan verdachte aangemerkt worden als ‘degene die opzettelijk een bij de belastingwet voorziene aangifte onjuist doet’?

Kan verdachte aangemerkt worden als ‘degene die opzettelijk een bij de belastingwet voorziene aangifte onjuist doet’?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte als pleger van het ten laste gelegde kan worden aangemerkt.

Als pleger van het onjuist of onvolledig doen van een bij de belastingwet voorziene aangifte moet worden aangemerkt degene die tot het doen van de aangifte gehouden is. Die gehoudenheid tot het doen van aangifte bestaat bij eenieder die tot het doen van aangifte is uitgenodigd als voorzien in artikel 8 lid 1 AWR.

De omstandigheid dat de in artikel 8 lid 1 AWR bedoelde uitnodiging tot het doen van aangifte (nog) niet was ontvangen, staat op zichzelf beschouwd niet in de weg aan het oordeel dat sprake is van een ‘bij de belastingwet voorziene aangifte’ in de zin van artikel 69 lid 2 AWR.

Een aangifte kan uitsluitend worden aangemerkt als een ‘bij de belastingwet voorziene aangifte’ indien die aangifte is gedaan door degene op wiens belasting- of betalingsplicht die aangifte betrekking heeft, of door degene die uit hoofde van artikel 42 tot en met 44 AWR als vertegenwoordiger van de belasting- of betalingsplichtige kan optreden (vgl. HR 28 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:121).

Gelet hierop getuigt het oordeel van het hof dat de verdachte – die onjuiste aangiften inkomstenbelasting heeft gedaan voor de in de bewezenverklaring genoemde belastingplichtige personen – kan worden aangemerkt als ‘degene die opzettelijk een bij de belastingwet voorziene aangifte onjuist doet’ als bedoeld in artikel 69 lid 2 AWR, van een onjuiste rechtsopvatting.

Het cassatiemiddel slaagt. Gelet op de beslissing die hierna volgt, is bespreking van het tweede cassatiemiddel niet nodig.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:261

Zaaknummer: 19/05441

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 69 AWR

RECHTSPRAAK

Kon hof bij strafoplegging rekening houden met onjuiste belastingaangiften die niet aan verdachte ten laste zijn gelegd?

Kon hof bij strafoplegging rekening houden met onjuiste belastingaangiften die niet aan verdachte ten laste zijn gelegd?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof bij de strafoplegging ten onrechte rekening heeft gehouden met onjuiste belastingaangiften die niet aan de verdachte ten laste zijn gelegd.

In zaken als de onderhavige, waarin het in het bijzonder gaat om verdenking van grootschalige fiscale fraude, kan dat grootschalige karakter van het delict een voor de straftoemeting relevante omstandigheid betreffen, ook al volstaat de tenlastelegging met de beschrijving van een beperkt aantal strafbare feiten. Dat grootschalige karakter dient op grond van het verhandelde ter terechtzitting aannemelijk te zijn geworden.

Het hof heeft bewezen verklaard dat de verdachte in de in de tenlastelegging genoemde periode feitelijk leiding heeft gegeven aan het door de rechtspersoon Stichting [A] opzettelijk indienen van vijf onjuiste aangiften omzetbelasting. Het hof heeft bij de strafoplegging van de verdachte betrokken dat in de bewezen verklaarde periode door Stichting [A] tweeëntwintig onjuiste aangiften omzetbelasting zijn gedaan met een daarmee samenhangend nadeel van € 147.968. Voorts heeft het hof bij de strafoplegging betrokken dat voorafgaande aan de bewezen verklaarde periode – in de periode van 2005 tot en met 2010 – door Stichting [A] ingediende onjuiste aangiften hebben geleid tot een nadeel van € 109.880. Het hof heeft daarbij geoordeeld dat het niet anders kan zijn dan dat naast de tweeëntwintig onjuiste aangiften omzetbelasting die in de bewezen verklaarde periode ten name van Stichting [A] zijn ingediend, door die rechtspersoon ook tweeëntwintig aangiften in de periode 2005 tot en met 2010 onjuist zijn ingediend. Ten aanzien van de in de periode 2005 tot en met 2010 ingediende aangiften omzetbelasting heeft het hof vastgesteld dat de verdachte in het vooronderzoek door de FIOD met deze aangiften is geconfronteerd.

Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat de door Stichting [A] gedane aangiften omzetbelasting

die niet in de tenlastelegging en de bewezenverklaring zijn genoemd, kunnen worden beschouwd als omstandigheden waaronder de vijf in de bewezenverklaring genoemde onjuiste belastingaangiften zijn begaan en dat daardoor uit die andere aangiften het grootschalige karakter van de bewezen verklaarde fiscale delicten blijkt. Dat oordeel is niet toereikend gemotiveerd. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat uit het proces-verbaal van het verhandelde ter terechtzitting niet blijkt dat aannemelijk is geworden dat die niet ten laste gelegde, door Stichting [A] gedane aangiften omzetbelasting (opzettelijk) onjuist waren gedaan en evenmin dat de verdachte aan het (opzettelijk) doen van die aangiften feitelijk leiding had gegeven. Gelet daarop is het oordeel van het hof dat de niet in de tenlastelegging en bewezenverklaring genoemde belastingaangiften een voor de straftoemeting relevante omstandigheid zijn, niet begrijpelijk.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak in zoverre opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:260

Zaaknummer: 19/04389

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: Broere, M. M. Broere

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Is sprake van rechtstreekse schade als benadeelde partij ten gevolge van het bewezen verklaarde handelen van verdachte afstand heeft gedaan van door politie in beslag genomen aan haar toebehorende kledingstukken?

Is sprake van rechtstreekse schade als benadeelde partij ten gevolge van het bewezen verklaarde handelen van verdachte afstand heeft gedaan van door politie in beslag genomen aan haar toebehorende kledingstukken?

Het cassatiemiddel klaagt dat de toewijzing door het hof van de vordering van de benadeelde partij wat betreft de materiële schade van € 50 voor een bh en Adidas-T-shirt onbegrijpelijk is, althans ontoereikend is gemotiveerd.

Een benadeelde partij kan in het strafproces vergoeding vorderen van de schade die zij door een strafbaar feit heeft geleden indien voldoende verband bestaat tussen het bewezen verklaarde handelen van de verdachte en de schade om te kunnen aannemen dat de benadeelde partij door dit handelen rechtstreeks schade heeft geleden. Voor de beantwoording van de vraag of zodanig verband bestaat, zijn de concrete omstandigheden van het geval bepalend (vgl. HR 28 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:793).

Het hof heeft vastgesteld dat de benadeelde partij afstand heeft gedaan van de door de politie in beslag genomen bh en het Adidas-T-shirt omdat daaraan als gevolg van verdachtes bewezen verklaarde handelen – kort gezegd: feitelijke aanranding van de eerbaarheid – voor haar een negatieve lading kleefte en dat zij daardoor schade heeft geleden tot een bedrag van € 50. Het daarop gebaseerde oordeel van het hof dat tussen het bewezen verklaarde handelen van de verdachte en de schade voldoende verband bestaat om te kunnen aannemen dat de benadeelde partij door dit handelen rechtstreeks schade heeft geleden, is niet onbegrijpelijk, in aanmerking genomen dat tijdens het bewezen verklaarde de benadeelde partij deze kledingstukken droeg en de verdachte deze kledingstukken tegen haar wil wegtrok. Daaraan doet niet af dat de benadeelde partij zelf afstand heeft gedaan van de kledingstukken.

Het cassatiemiddel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:250

Zaaknummer: 20/00187

Rechters: V. van den Brink, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: M.J.N. Vermeij

Wetsartikelen: 51f Sv

RECHTSPRAAK

Is hoger beroep ingesteld door middel van schriftelijke bijzondere volmacht als bedoeld in artikel 450 lid 3 Sv?

Is hoger beroep ingesteld door middel van schriftelijke bijzondere volmacht als bedoeld in artikel 450 lid 3 Sv?

Het cassatiemiddel klaagt in de eerste plaats dat het hof de verdachte ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard in het hoger beroep.

Het hof heeft aan het oordeel dat de verdachte niet-ontvankelijk is in het hoger beroep de overweging ten grondslag gelegd dat het hoger beroep is ingesteld door een medewerker van de griffie van de rechtbank Oost-Brabant krachtens een schriftelijke machtiging van de raadvrouw van de verdachte, en dat deze machtiging niet voldoet aan de in artikel 450 lid 3 Sv gestelde eisen. Uit de akte blijkt echter dat de raadvrouw overeenkomstig artikel 450 lid 1 aanhef en onder a Sv ter griffie van de rechtbank is verschenen voor het instellen van hoger beroep. Van een schriftelijke volmacht als bedoeld in artikel 450 lid 3 Sv was dus geen sprake. Het oordeel van het hof is daarom niet begrijpelijk.

De klacht is gegrond. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:331

Zaaknummer: 19/05403

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en C. Caminada

Advocaten: Faber, C.W.J. C.W.J. Faber

Wetsartikelen: 450 Sv

RECHTSPRAAK

Had hof gemotiveerd moeten beslissen op ter terechtzitting in hoger beroep afgelegde verklaring van verdachte met betrekking tot het door hem voor verstrijken van beroepstermijn naar arrondissementsparket verzonden ‘bezwaarschrift’?

Had hof gemotiveerd moeten beslissen op ter terechtzitting in hoger beroep afgelegde verklaring van verdachte met betrekking tot het door hem voor verstrijken van beroepstermijn naar arrondissementsparket verzonden ‘bezwaarschrift’?

Het cassatiemiddel richt zich tegen het oordeel van het hof dat het hoger beroep te laat is ingesteld.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5 tot en met 18.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:315

Zaaknummer: 20/00713

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en C. Caminada

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 408 Sv

RECHTSPRAAK

Is de betrokkene terecht niet-ontvankelijk verklaard in hoger beroep in ontnemingsprocedure?

Is de betrokkene terecht niet-ontvankelijk verklaard in hoger beroep in ontnemingsprocedure?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof de betrokkene niet-ontvankelijk heeft verklaard in het ingestelde hoger beroep, terwijl voor de betrokkene in hoger beroep geen raadsman is opgetreden en in strijd met artikel 40 lid 1 onder b Sv ook geen raadsman is aangewezen.

Mede gelet op de wetsgeschiedenis is op grond van artikel 27 lid 3 Sv het voorschrift van artikel 40 lid 1 onder b Sv van overeenkomstige toepassing in de ontnemingsprocedure. Dat betekent dat voor de betrokkene die geen raadsman heeft, door het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand een raadsman wordt aangewezen na mededeling door het openbaar ministerie dat hoger beroep is ingesteld tegen het eindvonnis in eerste aanleg in de ontnemingsprocedure en in de strafzaak die met de ontnemingszaak samenhangt voorlopige hechtenis is bevolen.

In de strafzaak die met de onderhavige ontnemingszaak tegen de betrokkene samenhangt, is voorlopige hechtenis bevolen. Uit de stukken van het geding blijkt niet dat in hoger beroep een advocaat zich voor de betrokkene als raadsman heeft gesteld of ter terechtzitting is verschenen. Ook blijkt niet dat door de Raad voor Rechtsbijstand een aanwijzing heeft plaatsgevonden.

Gelet op het belang van het voorschrift van artikel 40 lid 1 onder b Sv in verbinding met artikel 27 lid 3 Sv had het hof, gelet op de omstandigheid dat de betrokkene geen raadsman had en niet op de in dat voorschrift vermelde wijze een raadsman was aangewezen, de zaak niet op de terechtzitting mogen behandelen en vervolgens het onderzoek ter terechtzitting mogen sluiten en arrest wijzen.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof

Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:316

Zaaknummer: 20/01009

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: R.A. van der Horst

Wetsartikelen: 27 Sv en 40 Sv

RECHTSPRAAK

Is tbs opgelegd ter zake van misdrijven die gericht zijn tegen en gevaar veroorzaken voor onaantastbaarheid van lichaam van één of meer personen als bedoeld in artikel 38e lid 1 Sr en artikel 359 lid 7 Sv (geweldsmisdrijf)?

Is tbs opgelegd ter zake van misdrijven die gericht zijn tegen en gevaar veroorzaken voor onaantastbaarheid van lichaam van één of meer personen als bedoeld in artikel 38e lid 1 Sr en artikel 359 lid 7 Sv (geweldsmisdrijf)?

Eerste middel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege wordt opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen als bedoeld in artikel 38e lid 1 Sr en artikel 359 lid 7 Sv.

Ingeval aan de verdachte de maatregel van terbeschikkingstelling is opgelegd, dient de rechter – bij voorkeur in de bewoordingen van artikel 359 lid 7 Sv – in zijn motivering van de maatregel tot uitdrukking te brengen of deze is opgelegd ter zake van een geweldsmisdrijf, dus als een misdrijf dat was gericht tegen of gevaar heeft veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen. Dat is vooral van belang indien het misdrijf ter zake waarvan de terbeschikkingstelling is opgelegd niet zonder meer kan worden gekarakteriseerd als zo'n geweldsmisdrijf, bijvoorbeeld in geval van bedreiging (art. 285 Sr) of belaging (art. 285b Sr), ter zake waarvan op grond van artikel 37a lid 1 onder 1° Sr de onderhavige maatregel kan worden opgelegd (vgl. HR 27 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:443, r.o. 3.4).

In dergelijke gevallen zal de rechter zich een oordeel dienen te vormen of, gelet op alle feiten en omstandigheden, het bewezen verklaarde feit een dergelijk 'geweldsmisdrijf' oplevert. Daarbij zal hij niet alleen kunnen betrekken of het misdrijf – in deze zaak: de bedreiging en belaging – werd voorafgegaan, vergezeld of gevolgd door niet-verbaal agressief gedrag ten

opzichte van de bedreigde dan wel op enigerlei (andere) wijze werd ondersteund, maar ook of aannemelijk is dat de bedreiging zou worden uitgevoerd (vgl. HR 25 augustus 2020, ECLI:NL:HR:2020:1316, r.o. 3.5 voor de vergelijkbare situatie van oplegging van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen als bedoeld in art. 77s Sr).

Het hof heeft vastgesteld dat de bewezen verklaarde bedreigingen – waaronder de bedreigingen die onderdeel waren van de onder 2 bewezen verklaarde belaging – onder meer inhielden dat de verdachte [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2] van het leven zou beroven, nadat hij zou vrijkomen. Het hof heeft geoordeeld dat ‘de reële mogelijkheid’ bestond dat de verdachte uitvoering zou geven aan de bedreigingen. Bij dat oordeel heeft het hof onder meer betrokken dat de verdachte bij de politie heeft verklaard dat hij de doodsb bedreigingen zal uitvoeren als hij vrijkomt en dat de verdachte ook nadien tijdens de behandeling van zijn strafzaak in eerste aanleg en hoger beroep uitspraken heeft gedaan waaruit volgt dat hij daadwerkelijk van plan is om de doodsb bedreigingen ten uitvoer te brengen. Het oordeel van het hof dat de maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege wordt opgelegd ter zake van misdrijven die gericht zijn tegen of gevaar veroorzaken voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

Redelijke termijn

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden. Het cassatiemiddel is gegrond. Bovendien doet de Hoge Raad in deze zaak waarin de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt, uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Omdat de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege zich naar zijn aard niet voor vermindering leent, zal de Hoge Raad volstaan met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:336

Zaaknummer: 19/02156

Rechters: J. de Hullu, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: J. Boksem

Wetsartikelen: 38e Sr en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Kwalificatie-uitsluitingsgrond ten aanzien van uit eigen misdrijf verkregen voorwerpen? Eenvoudig witwassen specialis als bedoeld in artikel 55 lid 2 Sr van witwassen?

Kwalificatie-uitsluitingsgrond ten aanzien van uit eigen misdrijf verkregen voorwerpen? Eenvoudig witwassen specialis als bedoeld in artikel 55 lid 2 Sr van witwassen?

Kwalificatie-uitsluitingsgrond ten aanzien van uit eigen misdrijf verkregen voorwerpen?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het onder 2 bewezen verklaarde (medeplegen van een gewoonte maken van) ‘witwassen’ oplevert.

Artikel 420bis Sr en artikel 420quater Sr betreffen de strafbaarstelling van gewoon (schuld)witwassen. De Hoge Raad heeft in het arrest van 13 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2842 zijn rechtspraak over de delictsgedragingen ‘verwerven’ en ‘voorhanden hebben’, zoals opgenomen in artikel 420bis lid 1 onder b Sr en artikel 420quater lid 1 onder b Sr, als volgt weergegeven:

“Ten aanzien van het verwerven of voorhanden hebben van voorwerpen die “onmiddellijk” uit “eigen” misdrijf afkomstig zijn, geldt dat die gedragingen niet zonder meer als gewoon (schuld)witwassen kunnen worden gekwalificeerd. Wanneer het gaat om gewoon (schuld)witwassen bestaande in het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, moet uit de motivering van de uitspraak kunnen worden afgeleid dat de gedragingen van de verdachte ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp.

Deze rechtspraak over de kwalificeerbaarheid van gewoon (schuld)witwassen houdt in dat indien vaststaat dat het enkele verwerven of voorhanden hebben door de verdachte van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door hemzelf begaan misdrijf, niet kan hebben

bijgedragen aan het verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat voorwerp, die gedraging niet als (schuld)witwassen kan worden gekwalificeerd. Daarmee wordt mede beoogd te voorkomen dat een verdachte die een bepaald misdrijf heeft begaan en die de door dat misdrijf verkregen voorwerpen verwerft of onder zich heeft en dus voorhanden heeft, zich automatisch ook schuldig maakt aan het gewoon (schuld)witwassen van die voorwerpen, een misdrijf waarop een gevangenisstraf van zes jaren respectievelijk twee jaren is gesteld. Bovendien wordt aldus bevorderd dat in zo een geval het door de verdachte begane (grond)misdrijf, dat in de regel nader is omschreven in een van specifieke bestanddelen voorziene strafbepaling, in de vervolging centraal staat.'

Over de toepasselijkheid van deze regels met betrekking tot de kwalificeerbaarheid van gewoon (schuld)witwassen op gevallen waarin de – in artikel 420bis lid 1 onder b Sr en artikel 420quater lid 1 onder b Sr ook opgenomen – delictsgedragingen 'overdragen', 'gebruik maken' en 'omzetten' zijn bewezen verklaard, heeft de Hoge Raad in onder meer zijn arrest van 7 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2913 het volgende overwogen:

'Deze regels zien uitsluitend op gevallen waarin slechts het verwerven en/of voorhanden hebben van onmiddellijk door eigen misdrijf verkregen voorwerpen is bewezenverklaard. Zij hebben in beginsel geen betrekking op een geval als het onderhavige waarin is bewezenverklaard het "overdragen" en het "omzetten" – een en ander in de betekenis die ingevolge art. 420bis, eerste lid sub b, Sr aan die begrippen toekomt – van zulke voorwerpen, en evenmin op het daarin voorkomende begrip "gebruik maken".

In het vorenstaande wordt gesproken over "in beginsel", omdat niet valt uit te sluiten dat anders moet worden geoordeeld in het bijzondere geval dat zulk "overdragen", "gebruik maken" of "omzetten" van door eigen misdrijf verkregen voorwerpen plaatsvindt onder omstandigheden die niet wezenlijk verschillen van gevallen waarin een verdachte die een bepaald misdrijf heeft begaan en die daarmee de door dat misdrijf verkregen voorwerpen verwerft of voorhanden heeft, zich automatisch ook schuldig zou maken aan het witwassen van die voorwerpen. Voorkomen moet immers worden dat de hiervoor (...) weergegeven regels worden omzeild enkel door het tenlasteleggen en/of bewezenverklaren van een andere delictsgedraging dan "verwerven" of "voorhanden hebben". In zo een bijzonder geval geldt eveneens dat, wil het handelen kunnen worden aangemerkt als "witwassen", sprake dient te zijn van een gedraging die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van die voorwerpen gericht karakter heeft in de hierboven (...) omschreven zin.'

De vaststellingen van het hof houden, kort gezegd, het volgende in. De verdachte gaf samen met een medeverdachte leiding aan drie in Nederland gevestigde en door katvangers bestuurd uitzendbureaus die zonder de in Duitsland vereiste vergunning Poolse en

Hongaarse werklieden uitleenden aan onder meer Duitse bouwbedrijven. Die bedrijven werden in de valse veronderstelling gebracht dat zij zaken deden met Duitse of Poolse uitzendbureaus, onder meer door hun telefonische oproepen vanuit Duitsland naar die Nederlandse uitzendbureaus door te schakelen en hen onder een buitenlandse naam te woord te staan. De door die buitenlandse uitzendbureaus behaalde omzet werd door medeverdachten contant van bankrekeningen in Kleve opgenomen en daarmee werd giraal geld in chartaal geld omgezet. Die contanten evenals de door inleners van personeel ook wel contant betaalde geldbedragen zijn – na aftrek van kosten, waaronder loon – overgedragen aan een andere medeverdachte die de gelden naar Nederland vervoerde en deze aan de verdachte gaf. Hierdoor zijn de gelden aan het zicht van de fiscus onttrokken en hebben afdrachten aan de Duitse fiscale of sociale autoriteiten met betrekking tot het in Duitsland werkzame personeel niet plaatsgevonden.

Gelet op wat hiervoor is vooropgesteld en in aanmerking genomen wat het hof over de toedracht heeft vastgesteld, geeft het oordeel van het hof dat dit feit kan worden gekwalificeerd als (medeplegen van een gewoonte maken van) ‘witwassen’, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook toereikend gemotiveerd. Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

Eenvoudig witwassen specialis als bedoeld in artikel 55 lid 2 Sr van witwassen?

Voor zover het cassatiemiddel verder klaagt over de kwalificatie ‘witwassen’ omdat eenvoudig witwassen uit artikel 42obis lid 1 Sr een bijzondere strafbepaling in de zin van artikel 55 lid 2 Sr zou vormen ten opzichte van witwassen uit artikel 42obis lid 1 Sr, verdient het volgende opmerking.

Op 1 januari 2017 is de Wet van 23 augustus 2016 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht met het oog op het verbeteren van de mogelijkheden tot bestrijding van het verwerven en voorhanden hebben van uit misdrijf afkomstige voorwerpen (aanpassing witwaswetgeving), *Stb.* 2016, 313 in werking getreden. Met deze wet zijn de delicten ‘eenvoudig witwassen’ (art. 42obis lid 1 Sr) en ‘eenvoudig schuldwitwassen’ (art. 42oquater lid 1 Sr) ingevoerd.

De Hoge Raad heeft over deze bepalingen in zijn arrest van 13 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2842 het volgende overwogen:

‘(...) de art. 42obis.1 en 42oquater.1 Sr [vullen] de bestaande witwasbepalingen in die zin aan dat het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, ook kan worden bestraft als vorm van witwassen, zonder de vaststelling van gedragingen van de verdachte die (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp.

Alsdan moet het bewezenverklaarde verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, worden gekwalificeerd als eenvoudig (schuld)witwassen, als bedoeld in de art. 420bis.1 of 420quater.1 Sr. Is er, bij dezelfde bewezenverklaring, naar het oordeel van de rechter wel sprake van een gedraging die meer omvat dan het enkele verwerven of voorhanden hebben en die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat onmiddellijk door eigen misdrijf verkregen voorwerp gericht karakter heeft, dan kan het bewezenverklaarde worden gekwalificeerd als – gewoon – (schuld)witwassen als bedoeld in art. 420bis of art. 420quater Sr.’

Uit deze rechtspraak volgt dat de kwalificatie door de rechter van het bewezen verklaarde verwerven of voorhanden hebben van een onmiddellijk door eigen misdrijf verkregen voorwerp als ‘(schuld)witwassen’ dan wel ‘eenvoudig (schuld)witwassen’ uitsluitend wordt bepaald door het antwoord op de vraag of sprake is geweest van een gedraging die meer omvat dan het enkele verwerven of voorhanden hebben van het voorwerp en die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst daarvan gericht karakter heeft. Dat betekent dat, anders dan het cassatiemiddel betoogt, zich hier niet het in artikel 55 lid 2 Sr bedoelde geval voor kan doen waarin voor een feit dat in een algemene strafbepaling valt een bijzondere strafbepaling bestaat.

HR ambtshalve

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van 42 maanden.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze veertig maanden beloopt en verworpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:321

Zaaknummer: 19/00529

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 42obis Sr, 42obis.1 Sr, 42oquater Sr en 42oquater.1 Sr

RECHTSPRAAK

Is uitspraak hof nietig, nu de overlegde pleitnota van raadsman zich niet bij de stukken bevindt?

Is uitspraak hof nietig, nu de overlegde pleitnota van raadsman zich niet bij de stukken bevindt?

Het cassatiemiddel klaagt dat het onderzoek op de terechtzitting in hoger beroep van 12 september 2017 en de naar aanleiding daarvan gedane uitspraak nietig zijn, omdat de pleitnota die bij die gelegenheid door de raadsman aan het hof is overgelegd, zich niet bij de stukken van het geding bevindt.

De pleitnota die in het proces-verbaal is vermeld, ontbreekt bij de stukken die aan de Hoge Raad zijn gezonden. Naar aanleiding van een door de raadsman op grond van artikel 4.3.6.3 van het Procesreglement Hoge Raad der Nederlanden gedaan verzoek is bij het hof nadere informatie ingewonnen. Op grond van die informatie moet worden aangenomen dat die pleitnota niet meer beschikbaar zal komen.

Nu bedoelde pleitnota ontbreekt, kan de Hoge Raad niet nagaan of op de terechtzitting meer verweren zijn gevoerd dan wel of daar meer uitdrukkelijk onderbouwde standpunten naar voren zijn gebracht dan die in de uitspraak van het hof zijn vermeld. Dit strijdt zozeer met een behoorlijke procesorde dat het, nu het onherstelbaar is, nietigheid van het onderzoek en de naar aanleiding daarvan gedane uitspraak meebrengt.

Het cassatiemiddel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:243

Zaaknummer: 17/04928

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 4.3.6.3 Procesreglement HR en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Aanvraag herziening gegrond, nu het proces-verbaal dat inhield dat vader van de verdachte zijn klacht had ingetrokken, abusievelijk niet in het dossier zat.

Aanvraag herziening gegrond, nu het proces-verbaal dat inhield dat vader van de verdachte zijn klacht had ingetrokken, abusievelijk niet in het dossier zat.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. In de aanvraag wordt daartoe aangevoerd dat de vader van de gewezen verdachte, als de tot klacht gerechtigde, zijn eerder ingediende klacht overeenkomstig het bepaalde in artikel 67 Sr tijdig heeft ingetrokken en dat de politierechter bij het onderzoek op de terechtzitting daarmee niet bekend was. Ter onderbouwing daarvan wordt in de aanvraag gewezen op een aan de procureur-generaal van het parket bij de Hoge Raad gerichte brief van hoofdofficier van justitie R.T.C.N. Jeuken van 23 november 2020. Deze brief houdt in – samengevat – dat de vader van de gewezen verdachte op 20 maart 2020 zijn klacht heeft ingetrokken maar dat het daarvan opgemaakte proces-verbaal abusievelijk niet in het dossier terecht is gekomen dat de politierechter ter beschikking stond.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, volgens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv alleen dienen een met stukken onderbouwd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Wat door de advocaat-generaal in zijn aanvraag is vermeld, geeft steun aan de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv, zodat de aanvraag gegrond is. Omdat na verwijzing geen ander oordeel mogelijk zal zijn dan dat het vonnis van de politierechter van 18 mei 2020 zal worden vernietigd en het openbaar ministerie in de vervolging van de gewezen verdachte niet-ontvankelijk zal worden verklaard, zal deze

verwijzing achterwege blijven en zal de Hoge Raad zelf het openbaar ministerie niet-ontvankelijk verklaren in de vervolging van de gewezen verdachte.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, vernietigt de uitspraak waarvan herziening is gevraagd en verklaart het openbaar ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging van de gewezen verdachte [veroordeelde].

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:332

Zaaknummer: 21/00117

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 457 Sv